

Jobst Bittner

A HALLGATÁS LEPLÉNEK SZÉTSZAKÍTÁSA

Kivonatok a könyvből

„Ha mi, az egész keresztény közösség, egy emberként felálltunk volna, és a zsinagógagyújtogatás után körmeneteket tartottunk volna, meghúztunk volna minden vészharangot, és valamiképpen bojkottáltuk volna az SS eljárását, akkor bizonyára nem adtunk volna annyira szabad utat az ördögi kezeknek, hogy folytathassák mesterkedésüket. De hiányzott belőlünk az izzó szeretet – az a szeretet, amely mindig talál megoldást, s amely nem tudja elviselni, ha a másiknak rossz sora van, ha kegyetlenül bánnak vele, és halára kínozzák. Igen, ha szilárdan álltunk volna Isten szeretetében, akkor nem tudtuk volna elviselni, hogy lángba borítsák az ő házait, és szent, isteni harag töltött volna el minket.”

(M. Basilea Schlink, az evangélikus Mária-testvériség alapítója írta nagy szívfájdalommal 1958-ban.)

BEVEZETÉS

Sokkal jobban érint bennünket a „hallgatás leple”, mint ahogy azt eddig észleltük. A hallgatás leple alatt élünk, de észre sem vesszük. Ez a lepel nemzedékről nemzedékre továbbadódik, és megakadályozza a kiengesztelődést és a gyógyulást. Németországban az utódnemzedékek csak a 80-as évek elején fedezték fel a háború késői következményeit. Sok német család pedig még ma is hallgatásba burkolózik.

A hallgatás leple egyaránt ráhull a német háborús elkövetők és a holokauszt túlélőinek utódnemzedékeire. Mindkét nemzedék utódai hordozzák családi történetük terhét. Mind az áldozatok, mind a tettesek nemzedéke még mindig a múltja örökségétől szenved. Csak akkor élhetnek át gyógyulást és felépülést, ha észreveszik egymást, megbocsátanak egymásnak, és kiengesztelődve egymásra találhatnak. Ehhez viszont szükség van a hallgatás leplének szétszakítására.

A családi sík

Mint áldozat, vagy mint tettes, a német családok több mint háromnegyede érintett. Ők a háborús nemzedék gyermekei és unokái. Még ma is cipelik a traumatikus tapasztalatok terhét. Közös bennük: a hallgatás. Sokan közülük olyan pusztaságban élnek, ahol a változásnak a reménye sem jelenik meg.

Akkor születne meg a családokban és a személyekben a belső béke és a biztonság, ha megtörnék a nemzedékek hallgatását. Ha elhangoznának eddig soha el nem mesélt családi történetek, amiket eddig a hallgatás fedett. Ez a gyógyulásnak egy teljesen új lehetőségét nyitná meg. A személyes feldolgozásnak és fejlődésnek ez az útja fontos és kihagyhatatlan.

Nekünk, keresztényeknek felelősségünk van abban, hogy a családok megismerjék Jézus keresztjének felszabadító erejét.

A történeti sík

Németországban 1945 után elkezdődött az újjáépítés, és a feldolgozás folyamata. A náci tettek megpróbálták eltűnni, ami nagyrészt sikerült is nekik. A háborús bűnösök passzív kiszolgálói és beavatottjai hallgatásba menekültek, és igyekeztek elfojtani a múltat. Csak évtizedekkel később kezdett el a hallgatás leple fozladozni. Kezdett felvetődni a kérdés: megtehetik-e a németek, hogy néhány fanatikus és magányos elkövető felelőssége mögé bújjanak? A hallgatás mögött kollektív morális felelősség rejtőzött. Azoknak a tömegeknek a felelőssége, akik tétlenül nézték végig a gyilkosságokat.

Ma is tart a történelem ezen korszakának feldolgozása konferenciák, beszámolók, felvilágosítások által. A holokauszt-tagadókat büntetőjogilag üldözik.

Az egyháztörténeti sík

Az antiszemitizmus nagyon mélyen gyökerezik. Ez messzire, a nemzetiszocializmus előtti időkbe nyúlik vissza. Úgy rejtőzik a kultúránkban, és a gondolkodásmódunkban, mint valami negatív vetés, ami ismételten képes feltörni.

A közöny és a passzivitás mélyen bele van gyökerezve egyházainkba és gyülekezeteinkbe. Ezek annak a „genetikai hibának” az ismertetőjegyei, amelyet a kereszténység magán hordoz, mióta elvált a zsidó gyökereitől.

A korai egyház a zsidó gyökereinek elvesztésével világi tekintélyre cserélte fel szellemi erejét. Ez pedig végül oda vezetett, hogy a zsidó nép évszázados szenvedéstörténetének okozójává vált. Az egyház és a gyülekezetek csak úgy nyerhetik vissza szellemi erejüket és hatalmukat, ha megvalljuk a keresztények bűnét a zsidó néppel szemben, és nyíltan megvalljuk héber örökségünket.

A természetfölötti sík

A „hallgatás leplének” fogalma a láthatatlan világgal való radikális szembesülés szinonimája.

A Biblia beszél az országot beborító sötétségről, és ismételten rámutat, hogy a bűn képes egy nemzetet sötétségbe borítani és képes sötét felhőként az országra telepedni. (Iz 60,2)

A városok vagy nemzetek bűnét nem növi be a fű! A bűn az idővel nem lesz automatikusan kisebb, és nem évül el, hanem befolyásolja az embereket és utódaikat, megakadályozza a gyógyulásukat és felépülésüket!

Sokszor éveken át tartó imádságos erőfeszítések ellenére sem látszik semmilyen változás, nem szűnik a sötétség. A hallgatás és elfojtás nem használ. A hallgatás leplének szétszakítása viszont meg tudja változtatni egy város szellemi állapotát.

A nemzeti sík

Röviddel a II. világháború vége előtt el akarták tüntetni a koncentrációs táborok nyomait. A táborokat feloszlatták. Az erőtlenné foglyokat arra kényszerítették, hogy heteken át meneteljenek Németország útjain. A háború vége előtti öt hónapban 250 000 ember, legalább a negyede a koncentrációs tábori rendszer áldozatainak, e halálmenetekben, a civil lakosság szeme láttára vesztette életét. Ezzel egy civil sem vonhatta ki magát a tömeggyilkosságból.

A németországi halálmenetek jelképezik legjobban a hallgatás leplét. Tízezrek vettek részt benne, közvetlenül tettesként, vagy közvetve nézőként. Ezek a gyilkosságot a nyilvánosság előtt mentek végbe, „közvetlenül a házak ajtaja előtt”.

A biblikus teológiai sík

A „Beszélni ezüst, hallgatni arany” közmondást nem szabad a szokott értelemben érvényesnek tartani. Annak a gyermeknek, aki nem tanulja meg kifejezni magát, és nem tanul meg kommunikálni a környezetével, komoly problémái lesznek. Az egyház vagy gyülekezet, ahová betér a hallgatás, elveszítette az életet. Mennyi fájdalom és mennyi sérülés, feldolgozatlan múlt rejtőzhet egy ember hallgatása mögött! És milyen sok gyógyulás felépülés és változás mehet végbe, ha valaki képes áttörni ezt a hallgatást?

Kezdetben teremtette Isten a mennyet és a földet. A mélység fölött sötétség volt. (1Móz 1,1-3) A sötétség hallgatásba burkolózott, míg Isten szava át nem törte! Amikor Isten azt mondta: „Legyen világosság!”, a sötétség elvesztette az erejét, és világosság jött létre.

A sötétség elleni harc nem változott! Valahányszor fölemeljük a szavunkat és megtörjük hallgatásunkat, kihúzzuk az alapot a sötétség alól.

EGY HAJDANI NÁCI VÁROS TÖRTÉNETE

Tübingen. Kis egyetemi város Dél-Németországban. Ez a kis város a nemzetiszocializmus idején a szellemi éllovas szerepét játszotta:

- A XIII. század közepétől éltek zsidók Tübingenben. A városka központját a Zsidó utca alkotta. 1348-49-ben pestisjárvány tört ki Németországban, ami egész városok és országrészek lakosságát pusztította el. A tübingeni zsidók üldözése és elűzése ekkor kezdődött. A népharag teljes lendülettel a zsidók ellen irányult, akiket azzal gyanúsítottak, hogy ők mérgezték a meg a kutakat, és ezzel ők idézték elő a pestist. Valószínű, hogy Tübingenben ekkor öltek meg először zsidókat, illetve úztek el a városból.
- Tübingenben, a város 1000 éves történelme során, az 1942-es deportálásukig mindössze 180 évig éltek zsidók!
- 1471-ben találunk ismét zsidókat a városban. Őket a tübingeni egyetem alapítója, Eberhard im Bart gróf 1477-ben elűzte a városból. És az egész régióból is, ezúttal 400 évre.
- Tübingenbe a zsidók csak a XIX. század közepén tértek vissza fokozatosan. A város központjában egy szép zsinagógát építettek, amelyet 1933-ban az SA és az SS katonái megrongáltak, majd felgyújtottak.
- Tübingenben Hitler 1933. január 30-i hatalomátvétele hangtalanul ment végbe. Ezen nem is lehet csodálkozni, hiszen a városban a nemzetiszocialisták faji politikája több évszázados, lappangó zsidóellenes talajra hullott. Ez hozzátartozott Tübingen lakosságának „kulturális kódjához”.
- A polgármester minden kényszer nélkül vett részt az antiszemita határozatok meghozatalában.
- 1933-ban, alig három hónappal Hitler hatalomátvétele után, Tübingen lett azon városok egyike, ahol elsőként hajtották végre a zsidók kirekesztését: a szabad strandra ezután már nem léphettek be a zsidók.
- 1933-ban a Nemzetiszocialista Német Munkáspárt révén megalakult a „Bizottság a zsidó erőszak-propaganda ellen”. A nemzetiszocialisták tüntettek Tübingen főterén az erőszakoskodó zsidók ellen... Ennek kapcsán a zsidókat, akik áldozatok voltak, támadóként tüntették fel. Az agresszor pedig áldozat szerepet kezdett el játszani. Így manipulálták az emberek lelkiismeretét. Ezzel a támadó „rendteremtő” hatalomként tüntette fel magát, ami meg akarta szabadítani a népet az állítólagos rossztól.
- Talán a Tübingeni Egyetem zsidóellenes alapítója által létrehozott fundamentum okozta, hogy ez az intézmény lett a „zsidókérdés végső megoldásának” egyik ideológiai útépítője. De az is bizonyos, hogy ennek egy alkalmas előfeltétele volt a tübingeni lakosság ellenállás nélküli elfogadása is. Az egyetemen már a húszas években burjánzott a radikális antiszemitizmus. Nem volt feltétel Hitler hatalomra jutása.
- A Tübingeni Egyetemen már 1929-től egyetlen zsidó tanszékvezető sem volt. A „zsidókérdés” szinte fel sem merült ezen az egyetemen, hiszem ott már eleve ezeket a nézeteket vallották.

- 1924-ben a tübingeni tanárok alapították meg a Tübingeni Rasszhygiéniai Társaságot, ami elkezdte meghirdetni elképzeléseit az egységes „tisza fajú” népről.
- Az egyetem Németországban elsőként jelentette, hogy zsidómentes.
- Az antiszemitizmust és a fajelméletet új tudománnyá tették, és ezzel tudományosan kívánták legitimálni a nemzetiszocialista ideológiát.
- A tübingeni városi temetőben van egy X parcellának nevezett terület. Itt temették el azoknak a hulláknak a maradványait, amelyek a tübingeni anatómiai intézetben a „jutatást” és a „jövő orvosainak képzését” szolgálták. Erre a célra a náci kivégzett zsidókat, cigányokat, lengyeleket és oroszokat használták fel.
- Az anatómusok a kivégzőhelyekről tömegesen szereztek be „kutatásaikhoz” a holttesteket. Különleges karrierlehetőségnek bizonyult ezen az egyetemen a „biotudományok” területén dolgozni.
- Robert Ritter (1901-1951) a tübingeni idegklinika főorvosa volt. Vizsgálatainak rendeltetése az volt, hogy orvosilag alátámassza a faji gondolatot, és tudományos indoklást nyújtson a zsidók és a cigányok meggyilkolásához. Arra törekedett, hogy meghatározzák a „zsidó” fogalmát, hogy ezzel lehetőséget adjanak a náci rezsimnek a zsidók meggyilkolásához.
- A Tübingeni Egyetem szolgáltatta a holokauszt ideológiai bázisát. A zsidógyilkolás vezető testületének 80%-a egyetemet végzett, 50%-uk doktorált volt. Nem szokványos bűnözők voltak, hanem meggyőződésből cselekedtek.
- A zsidók ilyen mértékű legyilkolását az antiszemita előítéletek és az elvilágiasodott istenkép keveréke eredményezhette.
- Két jó nevű tübingeni teológus: a katolikus Karl Adam és az evangélikus Gerhard Kittel a végső megoldás aktív támogatója volt. Nagy feltűnést keltettek erősen antiszemita publikációikkal.
- Kittelnek a görög Újszövetség alapján készült fordítása és az általa kiadott Teológiai Szótára máig megtalálható minden lelkész és teológus dolgozószobájában.
- A keresztény név mögé beállt egy új pogány mozgalom, amely a germán ősi hitért harcolt, elvetve a kereszténységet és behozva újra a pogány szertartásokat.
- Walter Grundmann (Kittel asszisztense) tagja volt a Nemzetiszocialista Német Munkáspártnak, és a legradikálisabb képviselője volt ennek az új pogány mozgalomnak.
- A háború után politikusok és egyházi emberek jártak közbe a háborús bűnösök, gyilkosok szabadon bocsátásáért.
- Óvatos becslések szerint is 600 000 zsidó vesztette életét a tübingeni kivitelezők faji tébolya nyomán
- A háború után még elítélt háborús bűnösök is sok segítséget kaptak a legmagasabb politikai helyekről. Gyakran idő előtt kiengedték őket a börtönből, és segítettek nekik újra beilleszkedni a társadalomba. Nyílt bűnvallás alig akadt. Tübingenben az elbocsátott vagy felfüggesztett náci professzorok 80%-a tíz éven belül rehabilitálva lett! És a legtöbben visszatértek az egyetemre oktatni!
- Tübingen náci múltjának feldolgozása szempontjából nagyon hátrányos volt, hogy 1954-ben a polgárok majdnem 55%-a egy volt SA ezredes, Hans Gmelint választott meg polgármesternek! Gmelin 20 éven át volt Tübingen

polgármestere! Nagy hatással volt a város gondolkodására, múlthoz való viszonyulására. Az elfojtás és a politikai hallgatás kulcsfigurája lett.

- A tübingeni teológiai kar mellett fekszik a városi temető, benne az X parcella, az anatómiai tanszék temetkezési helye. Az orvostanhallgatókat 1987-ig oktatták olyan preparátumokon, amelyek a nácik áldozataiktól származtak. Csak 1990-ben, nemzetközi nyomás hatására távolították el az egyetemről ezeket a testrészeket, és temették el a városi temetőbe. Mindössze egy héttel később jobboldali radikálisok feldúlták ezeket a sírokat, és horogkeresztekkel mázolták be az új emléktáblát.

A városra ólomköpenyként borult rá a hallgatás leple, megakadályozva az evangélium hatékony hirdetését.

Honnan ered a hallgatás leple?

Legjobban az őskereszténységből lehet megtanulni, hogy hogyan foszlik szét egy lepel:

- A Római Birodalom társadalmát a hellenista görög életstílus és filozófia járta át. Ezt a gondolkodásmódot, minden istentelen szellemiségével a korai kereszténység rendkívül hatékonyan tudta felosztatni. Egyedülálló szellemi hatalommal és erővel terjedt az Evangélium birodalomszerte.
- Ennek két fontos oka volt: 1. A Szentlélek erőteljes munkája pünkösöd után, 2. a kereszténység zsidó gyökerei.
- A korai egyház minél jobban eltávolodott idővel a zsidó gyökerektől, annál jobban veszítette el ezt a szellemi hatalmat és erőt. Az egyház világi befolyásra és politikai hatalomra cserélte fel szellemi tekintélyét. Ez előtt a kereszténységet semmi sem tudta megállítani. Hatalmas erővel és mértékben növekedett az egyház. Százezrek tértek meg Jézushoz.
- A korai egyház zsidó volt. Zsidókból állt, a zsidók írásait olvasták, zsidó ünnepeket ültek, megtartották a szombatot. A növekedés hozta magával azt, hogy kezdett több lenni a nem zsidó keresztény. Konstantin császár pedig sajnos végérvényesen kettészakította a kereszténységet a zsidóságtól. Ez végzetes következményekkel járt: A keresztények kezdték elfelejteni zsidó gyökereiket, ezzel elveszítve szellemi erejüket.

Kiválasztott-e Izrael?

- Isten meghívta Ábrahámot. Egy nap nép ígérését adta neki. Nem vonta vissza ezt az elhívását, és az Ábrahámmal kötött szövetséget nem bontotta fel.
- Izrael kiválasztásának oka nem a népben van, hanem magában Istenben. Mert Ő így döntött. Azért választotta ki Izraelt, mert szereti. Isten még akkor sem fordult el választott népétől, mikor Izrael hűtlen lett. Isten mindig különbséget tett Izrael népe és a többi nép között.

- Izraelhez való viszonyulásunk fogja meghatározni Isten döntését áldásról vagy átokról. Izrael kiválasztottságának örömteli elfogadásával kapjuk a legnagyobb áldást.

MIÉRT VESZÍTETTE EL HATALMÁT A KORAI GYÜLEKEZET?

A korai egyház az első három században a válságok és az üldöztetés ellenére is eleven, növekvő és zsidó jellegű volt. Sírásója Konstantin római császár lett. Konstantin elismerte a kereszténységet és államvallássá tette. Miért ez az ellentmondás?

- Krisztus után 312-ben Konstantin a milviuszi hídnál lezajlott csata előtt „legfőbb istenéhez”, Mithrász perzsa napistenhez imádkozott. Imádságára válaszul állítólag látomása volt: egy lángoló keresztet látott a nap felett, és hangot hallott: „E jelben győzzél!”
- Győzött, trónra lépett. És megadta a keresztényeknek a vallásszabadságot.
- Konstantin előtt, Diocletianus császár idején zajlott az egyik legnagyobb keresztényüldözés. Keresztények ezreit kínozták és ölték meg. Rengeteg volt a vértanú! Most viszont egy csapásra előny lett kereszténynek lenni.
- A gyülekezet ujjongott. Konstantint, mint egy új apostolt tisztelték. A császár ezt a helyzetét ki is használta arra, hogy ellenőrizze és befolyásolja az egyházat.
- Konstantint sok dolog zavarta az egyházban: a keresztényeket műveletlennek tartotta, sok dolgot rendezetlennek tartott, de a legjobban az zavarta, hogy mennyire erős a kereszténységben a zsidó befolyás. Ő, mint a legtöbb római, mélyen elutasította a zsidó népet. A rómaiak egészen nyíltan megvetették a zsidókat.
- Konstantin elkezdte hivatalosan megtisztítani a gyülekezetet a zsidó elemektől. Így ő elsőként vezetett be a zsidók ellen egyfajta „fajtisztasági eljárást”. Az a gyülekezet, közösség, aki erre nem volt kész, annak számolnia kellett az üldöztetéssel.

A korai egyház keresztényeinek tekintélyvesztése mögötti második ok a növekvő hellenista befolyás volt.

- Az erőteljesen növekvő gyülekezetekben egyre nagyobb arányban lettek a nem zsidók. A zsidó-keresztény gyülekezeti tagok hamarosan kisebbségbe kerültek.
- A zsidó gyülekezetvezetők után görög meghatározottságúak jöttek. Ezáltal a gyülekezetek egyre inkább elfordultak zsidó gyökereiktől. A jeruzsálemi templom lerombolása (Kr.u. 70-ben) és a zsidók szétszóródása bizonyítéknak tűnt a gyülekezet számára, a tekintetben, hogy a zsidók végérvényesen elvesztették kiválasztottságukat és szellemi örökségüket.
- Ezt a gondolatot a korai egyházatyák írásaikban alá is támasztották, és teológiai alappal látták el. Arra az ítéletre jutottak, hogy Izrael népet Isten örökre elvetette, mint „Krisztus-gyilkosokat”.

- A keresztény egyház igyekezett elfoglalni a zsidók „megüresedett” helyét, és úgy kezdett gondolkodni, hogy ő az, aki innentől fogva örökre egyetlen legitím hordozója Isten minden ígéletének és áldásának.

Mi a „szubsztitúciós tan”, amit „helyettesítés teológiájának” is hívnak?

Ez lett az alapja az egyik legtragikusabb hibás teológiai döntésnek. Antiókhiai Ignác (I. sz.), Barnabás (I. sz.), Alexandriai Órigenész (III. sz.) és Aranyszájú János (IV. sz.) fokozatosan kifejlesztették a zsidógyűlölet teológiáját, amely mindenkit az isteni harag végrehajtójává tett. Ők rakták le a teológiai alapot ahhoz, hogy véglegesen elszakadjanak a hit héber gyökereitől.

- Megkezdődött a zsidók növekvő jogfosztása is. Elsőként a közhivatalokból zárták ki őket. És ez a folyamat tartott egészen a XX. századi holokausztig...
- 100 évvel később, csaknem teljesen eltűnt már a korai egyházi zsidó forma.
 - A házi gyülekezetek képezték a korai egyházi élet gerincét. Ezek az alkalmak családiasak, és Szentlélekkel teltek voltak.
 - Konstantin felépítette az első római keresztény templomot. Bazilikának nevezte, és egy római palota tróntermének mintájára tervezték meg. A központjában egy trón állt, amelyen majd a püspök ül, aki természetesen a császár bizalmasa. A körülötte lévő helyeken a papság és a hozzátartozók, a bazilika nagy előterében kaptak helyet a gyülekezeti tagok. Ezzel a liturgia elkezdett egyre személytelenebbé és távolibbá válni a tagok számára.
 - Az állam támogatta a bazilikák építését.
 - Ezután Konstantin megszüntette a házi istentiszteleteket, és megtiltotta a keresztényeknek, hogy házaikban gyűljenek össze.
 - Így vált a személyes, családias egyház személytelenné és távolivá.
- Konstantin császár mindeközben nem csak a zsidó hagyományokkal szakított. Vallásváltása ellenére továbbra is nyíltan imádta a pogány istenségeket. Megtérése utáni diadalívén még mindig ott vannak a perzsa napisten, Mithrász képei. Ez engedély volt arra, hogy a nép is így tegyen. A megkeresztelt pogányok élete nem változott meg, ugyanazokat a pogány istenségeket imádták, mint korábban.
- Egyházi részről megtúrték az antiszemita hangokat.
- A görög szellem 200 éven belül elborította a kereszténységet.
- Az egyház világi hatalma és gazdagsága megnőtt, a legtöbb egyházi vezető szellemi élete kialudt. Mintha sötét lepel borult volna az egyházra. A Lélekkel telt istentiszteletek örömteli hangja elnémult.
- Ez a hallgatás leple: az élő Istenhez fűződő szívbeli kapcsolat meghátrálása.

A halálos fertőzés

- Feltehetjük a kérdést: hol volt azoknak a keresztényeknek a hangja, akik a korai időkben felléptek a fiatal egyház zsidóellenes szelleme ellen? Talán becsapták őket a kor zsidóellenes szellemi áramlatai. Vagy némán szemlélték, hogyan támadják a barátaikat. (Európában a hallgatag többség eltűrte 6 millió zsidó meggyilkolását.)
- A holokauszt volt a csúcspontja azoknak az évszázadok óta meglévő zsidóellenes magatartásformáknak, amelyeknek az alapjait egyházatyák rakták le az egyház korai időszakában. Az ő tanításuk vetette el csíráját a helyettesítési teológiának, amely mindmáig gyakran észrevétlenül pusztító vetésként hat.
 - A helyettesítési teológia a táptalaja annak a keresztény antiszemitizmusnak, amelynek félelmetes aratása a németországi holokausztban ért be.
 - Ennek fő felelősei a keresztények voltak, mivel megengedték ezt, és nem takarították ki ennek a terhes örökségét.
 - Az antiszemitizmus nem csak az agresszív gyűlöletben fejeződik ki, hanem abban a hallgatag belső közömbösségben is, amivel a keresztények elutasították a zsidókat.
 - Az egyház genetikáját hamisan kódolta a zsidó gyökerektől való elszakadása. Mindegy, hogy melyik felekezetből jövünk, áthat minket a korai egyház antiszemita génkódja.
- A holokauszt nem volt újdonság! Nem Adolf Hitler magányos örült tette sem! A német bürokrácia évszázados tapasztalatokra és hagyományokra tudott támaszkodni. A náciknak csak át kellett venni ezeket. (Aranyszájú János prédikációiból - „A zsidók valamennyien kéjszóvarak, erőszakosak, fősvények, hitszegő banditák. ... Mivel meggyilkolták Krisztust, Isten haragja örökre eltaszította őket. ... A keresztényeknek kötelességük gyűlölni a zsidókat.” Vagy az 1917-ben kiadott kánonjogi kódex: antiszemita intézkedéseket tartalmazott. Ennek a kódexnek a zsidóellenes rendelkezéseit 1983-ban, jóval a II. Vatikáni zsinat után törölték.
- Az utóbbi időben sok egyházi nyilatkozatban állt az egyház egyértelműen a zsidók mellé, ennek ellenére a helyettesítő teológia halálos fertőzését még mindig hordozzák a keresztény gyülekezetek.
- Ennek a fertőzésnek néhány ismertetőjegye:
 - *Formalizmus élő hit helyett* - A korai egyház élő hite helyébe vallási formalizmus lépett.
 - *Izrael szerepének leértékelése* - Az egyház az Ószövetség allegorikus értelmezésével gyakran magának igényli Isten Izraelnek adott ígéreteit.
 - *Nyitott ajtók a „görög szellem” előtt* - Az egyház szellemi fegyverei a szellemi világgal szemben kicsorbultak, és nagyrészt elveszett a megkülönböztetés ereje is.
 - *A hallgatás leple* - Ha az egyház még ma is hallgat a zsidó gyökereiről, akkor ez annak a jele, hogy még mindig magában hordozza a helyettesítési teológia DNS-ét.

A HALLGATÁS LEPLE A BIBLIA FÉNYÉBEN

A hallgatás szó héberül: süket, néma, belátás hiányát jelenti. Tétlenséget, közömbösséget is leír.

A csend rokon jelentésű ugyan, mégis meg kell különböztetni a hallgatástól. Isten előtt csendben lenni a tisztelet és az imádás kifejezése. A csendben az ember minden idegszálával Istenre irányul. Aki tud csendben lenni, az gondosan meg tudja válogatni a szavakat is, és így meg tudja törni a hallgatás leplét.

Isten a szavával törte át a sötétséget. Hallgatásával nem jött volna létre a teremtett világ.

Érdekes, hogy Jézus miért nem felelt a főpap és az írástudók kérdéseire? Mert agára vette az ember vétkes némaságát. Elnémul, mint a bárány a nyírói előtt. A kereszten viszont kiált. Ez a kiáltása magában foglal minden kimondatlan sérülést. Ez a kiáltás jelképez mindmáig minden olyan bűnt, ami oly mérhetetlenül nagy, hogy nincs rá szó, amit elfojtva félretolunk. Jézus elnémult, mint bárány a nyírói előtt, hogy mi megtörhessük hallgatásunkat.

1. Aki hallgat, elszalasztja megmentését és megváltását Jézus Krisztusban! – Róm 10,9
2. Aki hallgat, nem nyer bocsánatot! – 1Jn 1,9
3. Aki hallgat, nem tud hinni! – Róm 10,17
4. Aki hallgat, nem képes legyőzni a sötétség támadásait! – Jel 12,11
5. Aki hallgat, nem hoz gyümölcsöt! – Mk 16,15
6. Aki hallgat, nem lesz része Isten végidőbeli imahadseregének! – Iz 62,6a
7. Aki hallgat, akadályozza Istent abban, hogy beteljesítse végidőbeli terveit Izraellel! – Iz 61,1-2a
8. Aki hallgat, annak nem lesz mit szembeállítania a korszellemmel! – Ef 5,14

A hallgatás leple a városok és nemzetek fölött

Istennek nem csak egyes emberekkel, hanem városokkal és nemzetekkel kapcsolatos története is van. A Biblia leírja, hogy emberek magatartása és bűnei miatt hogyan szenvedtek egész városok és országok. Így volt ez Izrael történetében is: az Isten melletti vagy elleni döntések befolyásolták az egész nép sorsát.

A látható világ mögött létezik egy láthatatlan valóság is, amelyben küzdelem folyik az egyes emberek, illetve közösségek és a sötétség hatalmai között. Egy nemzet bűne sötétségbe borítja az országot. A bűn, mint sötét felhő borulhat egy nemzetre, országra.

Egy nemzet bűneit nem növi be a fű! Azok nem öregednek el, hanem tovább hatnak az emberekre és utódaikra, és megakadályozzák azok gyógyulását és felépülését. Ezek a bűnk olyanok, mint egy sötét örökség. Istennek nyilvánvaló szándéka az, hogy meggyógyítson egész városokat és nemzeteket.

A sötétség mindig összefügg a hallgatással. Csak akkor következhet be a gyógyulás, ha áttörjük ezt a hallgatást. Az ördög mindig el akarja rejteni és

sötétségben akarja tartani a bűnt! Ezért nekünk készenlétben kell lennünk arra, hogy szembenézzünk a múlttal, és napfényre hozzuk a múlt rejtett igazságait!

Senki sem lesz képes széttépni a hallgatás leplét, ha a gyülekezetem lát hozzá, és személyesen nem alázkodik meg, hogy feltárja a rejtette dolgokat annak érdekében, hogy azokat meg lehessen világítani Jézus fényével!

A hallgatás leple az egyházak és gyülekezetek fölött

Vannak gyülekezetek, ahol az örömet, a Jézusban való szabadságot és ujjongást nem nézik jó szemmel. Elképzélhetjük, ahogy a Jézus körül lévő tanítványok ujjongó örömben voltak, ami viszont eléggé zavarhatta a farizeusokat.

- A vallásos hallgatásnak nincs semmi köze Isten jelenlétéhez. A vallásos hallgatás többnyire védekezik Isten ereje ellen, és újra és újra vissza akar vonulni a hit személyes „magánszférájába”.
- A gyülekezeteknek foglalkozniuk kellene a saját történetük régmúlt bűneivel.
- Ugyanígy kellene foglalkozniuk a gyülekezet nemzetiszocializmusban betöltött szerepével. Meg kellene kérdezni, hogy ebben a tekintetben mennyire borítja őket a hallgatás leple.

Számos egyház és gyülekezet áttörést érne el, ha kész lenne arra, hogy nyilvánosan bűnbánatot tartson saját antiszemitizmusa miatt, és azért, mert a Harmadik Birodalomban hallgatott a zsidóüldözésekkel kapcsolatban.

Ahol a bűnt nem teszik viszonylagossá, hanem nyilvános bűnbánatot tartanak, ott a gyülekezetek mindenütt a jövőébredési központjaivá válnak.

A hallgatás leple házasságok és családok fölött

Emberi kapcsolatainkban a hallgatás leggyakrabban belső elidegenedésről tanúskodik. Miért megy tönkre minden második házasság? A házastársak hiányos kommunikációja miatt.

A szexuális visszaélés például a hallgatás csaknem áthatolhatatlan leplét boríthatja egy családra. Sok családban léteznek tabutémák, amelyekre senki sem kérdez rá, illetve, amelyből senki sem képes kitörni.

A háború utáni nemzedék és az unokák nemzedéke, a XXI. századba nyúlóan „beszennyeződött” a két világháború borzalmaival. A későbbi nemzedékekben ez már nem tudatos, a holokauszt túlélői élményeiket csak elfojtani tudták, nem pedig megfogalmazni és kimondani. Az igazság blokkolása és elfojtása következtében kötődési és kapcsolati problémák jelentkeztek. Ezeket csak úgy lehetett megszüntetni, ha sikerült a múltat feldolgozva kimondani.

Ezt a leplet csak komoly bűnbánattal és megtéréssel lehet széttépni. Csak így lehet kilépni a családi magatartásmintákból.

A hallgatásnak az elődök bűnei által keletkezett leple

A családtörténetek kutatása évek óta robbanásszerűen terjed. Ez nem csak valami hóbortos időtöltés. Fontos dolog az életünkben a gyökereinkkel való foglalkozás. Ott, ahol a nemzetiszocialista családtörténet tabuvá vált, még érzékenyebben érintették a családokat a nemzetiszocializmus és a háború utóhatásai. A döntő tényező itt a családtörténet személyes feldolgozása. Ez azután a személyes érintettségéből fakadóan helyettesítő bűnbánatba torkollhat.

Lehetséges, hogy lelki életünk, országunk, városunk, gyülekezetünk lelki élete, vagy családunk élete azért ütközik akadályokba, mert nem ismertük fel elődeink bűneit. Az elődeinktől örökölt vétek lehet a gyökere életünk ínségeinek és béklyóinak.

Lelki DNS-ünk egy láthatatlan winchesterhez hasonlít, amely nemzedékről nemzedékre egyre több információt tárol. Ez az információ a mi lelki örökségünk.

Az eredendő bűn az „ősbűnnek” nemzedékről nemzedékre továbbadott bűnkövetkezménye. Ádám „ősbűne” a kevélység, a gőg, az Istennel szembeni bizalmatlanság volt. Az emberiség összetartozását az is mutatja, hogy az egyes emberek bűnei végső soron kihatnak mindenkire. Létezik a bűn átöröklése. És ebből az átöröklött és nemzedékeken átívelő bűnből senki sem képes önmagát kiszabadítani. Jézus a világ bűneiért és minden egyes emberért halt meg. A megváltás két oldala: a kollektíva és az egyén megváltása.

Senki sem válhatja meg magát a bűn átkától, de harcolhat minden nap a bűn ellen a saját életében, kerülheti a rosszat, és magas etikai és morális szinten élhet. Lelki DNS-ünket talán egy szántóföldhöz hasonlíthatjuk, amelyet különböző állapotban örökölhetünk. Ez a szántóföld a család bűneinek eltérő súlyú hatásait tartalmazhatja, amelyek komolyan képesek akadályozni a további fejlődést. Az elődök bűneinek hatásai különbözőek lehetnek. Egyes hatásokat talán nem is érzékelünk, mások viszont annyira hatnak, hogy az utódok úgy érzik, szinte szolgaságban élnek.

Az elődök bűnének két fő hatása van: 1. a „vérbűn”, 2. „csendestárs-tettesség”. Mindkettő áthatolhatatlan lepellel válhat. A vérbűn = vérontás, gyilkosság, és az is, ami egy vérbűnnel terhelt párt vagy szervezet közvetlen vagy közvetett támogatását is magába foglalja. De vérbűnnek számít a hallgatás és közömbösség is, például a zsidó néppel szemben. A vérbűn súlyos torzulásokat eredményezhet az utódok lelki örökségében.

Az a készség, hogy szembenézzünk családi múltunk igazságával, hamar ahhoz a szükséghez vezet, hogy az elődök bűnét önmagunkért, de helyettesítőn saját családunkért is a kereszthez vigyük. Minden változás alapja a kiengesztelődés hatalma.

A hallgatás leple az Ön személyes életében

Vajon vannak-e az Ön életében olyan területek, hol szét kellene tépnie a hallgatás leplét? Ennek egyetlen útja, a kereszthez vezető út. Akik nem érkeznek meg Jézus keresztségéhez, azokat mindig a keserűség és az önvád fogja jellemezni. Bármilyen legyen is a hallgatás leple az Ön életében, megéri azt gondosan azonosítani, és azután személyes imádságban kifejezni.

1. Szakítson rá hosszabb időt, amit Isten számára különít el!
2. Hívja meg a Szentlelket az életét borító hallgatás leple fölé! Ő az Igazság Lelke!
3. Imádságban vegyen szemügyre négy területet:
 - a. Saját tudatos hallgatását.
 - b. Tudattalan hallgatását. (Személyiségének azon területei, amik „sohasem kerülnek sorra”.)
 - c. Tudatos hallgatást az Ön családjáról. (Mik a tabutémák az Ön családjában?)
 - d. Családja fölötti „köd”, amit nem tud azonosítani. (Feltételez valamilyen traumát, de nem tudja azonosítani.)
4. Imádsága idejére vigyen magával jegyzetfüzetet, amelybe írjon fel mindent, amiben világosságra jutott.
5. Keressen egy tapasztalt lelkigondozót, akiben megbízik. Olyat, aki tisztában van a bibliai bűnvallással, és kész arra, hogy időt szánjon Önre.
6. Imádkozzon megfelelő időpontért, amikor a családjában vádaskodás és keserűség nélkül beszélhetnek a traumákról.
7. Engedje meg a Szentléleknek, hogy minden további leplet félretoljon, és személyes kinyilatkoztatás által szóljon Önhöz!

A NÉMA NEMZEDÉKEK – AZ ÁLDOZATOK

1. A holokauszt-túlélők

A II. világháború mindmáig érezteti hatását: a tettesek és az áldozatok gyermekei és unokái sokan mind a mai napig viselik családtörténetük terhét, és tudattalanul a múlt árnyékában élnek anélkül, hogy ők maguk valaha is megélték volna a háború eseményeit.

A holokauszt túlélői közül sokan vágnak rá, hogy engedelmeskedjenek az Úrnak, közben viszont ragaszkodnak a gyűlöletükhöz és a keserűségükhöz. Sokan egyáltalán nem beszélnek a sérelmeikről, egyszerűen nem találnak szavakat a náci években történt rettenetekre. A saját történetük mélyen eltemetődött bennük, viszont a hallgatás leple alól időnként, váratlanul felszínre tör egy-egy emlék: ilyenkor leblokkolnak és „elfutnak”, mert túl nagy a fájdalom. Gyógyulásra van szükségük.

Izraeli és amerikai pszichológusok 30 évvel a világháború befejezése után kezdték először kutatni a holokauszt kihatásait az áldozatok gyermekeire. A holokauszt hosszú távú következményei mindmáig kimutathatók.

Egy meghatározás: „Holokauszt-túlélő az, akit náci megszállás és Hitler 'végső megoldásának' idején zsidóként üldöztek és halálosan fenyegettek, mégis képes volt életben maradni. Közéjük tartoznak olyanok, akiket gettóba zártak, kényszermunkásként munkatáborba vagy koncentrációs táborba hurcoltak; vagy azok is, akik hamisidentitással rejtőzködve tudtak életben maradni. Ugyanígy a holokauszt-túlélők közé számítanak mindazon menekültek, akiknek el kellett hagyniuk a hozzátartozóikat.” A traumák és a belső fájdalmak nem múltak el az évek folyamán, hanem mindmáig mély nyomokat hagytak bennük és utódaikban. Az emlékek idős korban térnek vissza teljes brutalitásukkal. Amikor a háború véget ért, a túlélők először a családjuk után kutattak. Gyakran senkit sem találtak, és mély érzelmi vákuum keletkezett bennük. Ezt büntudat kísérte: „Miért élek én még mindig?”

A szülők hallgatásba burkolóztak, nem meséltek, a gyerekek nemzedéke pedig nem mert kérdezni. A túlélők aztán katonaként harcoltak az izraeli háborúban, és erejükhez mérten segítettek felépíteni Izrael államot, annak megalapítása után. Rövid távon valamiképpen sikerült legyőzniük traumatikus tapasztalataikat és családi veszteségeiket. Közben pedig mindent megtettek, hogy belső védőintézkedéseikkel elrejtésük a bennük még létező hatásokat.

A tíz leggyakoribb következmény, amitől a holokauszt túlélői szenvednek:

1. A traumatikus tapasztalatok masszív elfojtása, az emlékezőképesség elvesztéséig menően.
2. Visszatérő, félelemkeltő emlékek, asszociációk.
3. Depresszió, krónikus szomorúság állapota, az öngyilkosság idealizálása.
4. Büntudat az életben maradás miatt.
5. Alvászavarok, rémálmok.
6. Problémák az emberi konfliktusok kezelésében.
7. Rendkívüli félelmek, különösen az újabb üldöztetéstől.
8. Bizalmatlanság, elszigeteltség, bizalomhiány és magány.
9. Nehéz helyzetekben alacsony tűrésküszöb.

10. Pánikreakciók, ha azok kiváltói valamiképpen a holokausztot jelképezik. Bánatreakciók olyan helyzetekben, amiben az elvesztett hozzátartozókra emlékezetnek, mint például esküvők, családi ünnepek.

Csaknem minden holokauszt-túlélő alapvetően kétféle megküzdési mechanizmussal él: vagy úgy döntenek, hogy beszélnek, vagy pedig (a legtöbb esetben) a hallgatás vastag fala mögé rejtőznek.

Gyermektúlélők

Külön vizsgálják a gyermektúlélőket. Ők azok, akik a háború végén 16 évesnél fiatalabbak voltak. Vannak olyanok, akik koncentrációs táborokban születtek. Szüleik és testvéreik korai elvesztése egész életükön át üldözte őket. Sokakat örökbe fogadtak, vagy nevelő szülők neveltek fel. A koncentrációs táborokban különféle képpen, és a lehető legbrutálisabb módon választották el őket a szüleiktől. A gyermekek sebezhetőbbek, alkalmazkodó-képesebbek, de bármit is éltek át, az mind megakadályozta őket abban, hogy normális gyerekkoruk legyen. Minél fiatalabb volt a túlélő, annál traumatizálóbb volt az élménye, és annál több kárt okozott neki. Széleskörű vizsgálatok állnak rendelkezésre a gyermek-túlélőkről.

2. A holokauszt-túlélők gyermekei

A „második nemzedék” – Ők 1945 és 1960 között születtek.

A túlélők tragikus történetei mögött a holokauszt késői traumatikus következményei állnak, melyeket még a túlélők gyermekeinél, sőt még az unokáinál is meg lehet figyelni. Van, hogy valaki évekkal a háború után született, és mégis, még több évtized után is, üldözik őt az anyja félelmetes holokausztélményei! Mindig visszatérő képek, a holokauszt-asszociációk, pánikrohamok: ezek elterjedt jelenségek a holokauszt túlélőknél, de a gyermekeiknél is, még akkor is, ha ők még nem is éltek a háború idején! A szakma „transzgenerációs traumaátvitelnek” nevezi ezt a jelenséget. Vagyis azt, amikor a túlélők az egész családnak továbbadják ezeket a jelenségeket. Ezzel közvetve befolyásolják a gyerekeik, sőt még az unokáik egzisztenciáját is.

Hogyan lehetséges ez, mikor a túlélők közben nem is beszéltek az élményeikről??

A tudattalan magában véve is „fertőző” lehet. Ilyenkor továbbadják a feldolgozatlan tapasztalatokat a gyermekeknek, akik anélkül, hogy észrevennék, magukba szívják az elfojtott élményeket.

Ennek magyarázatára több elmélet is van:

1. A családi rendszer elmélete – a zavart családi kommunikációban látja a traumaátvitel fő okát.
2. A szocializációs elmélet – abból indul ki, hogy az átvitel a szülői nevelés által történik. Az ok tehát a traumatizált szülők közvetlen befolyása: a nem megfelelő nevelői magatartás olyannyira árthat a családi légkörnek, hogy negatívan hat a gyermekek viselkedésére. A túlélők gyermekei naponta ki voltak téve szüleik pszichológiai, érzelmi és spirituális viselkedésének.
3. A biológiai modell – abból indul ki, hogy a traumatizálódás ugyanolyan módon adódik tovább, mint egy öröklött betegség, tehát genetikusan száll nemzedékről nemzedékre.

A múlttal való foglalkozástól a gyógyulásig hosszú út vezet. A gyógyulás a helyreállított önazonossággal kezdődik.

3. A harmadik nemzedék

A „harmadik nemzedék”, a holokauszt nemzedékének „unokái” – akik jelenleg 35-50 évesek.

Ők akartak beszélni a holokausztról, de megállapították, hogy a szüleik nem képesek választ adni a kérdéseikre, ezért a nagyszüleikhez fordultak. A nagyszülők az unokákkal meg tudták tenni azt, amire a saját gyerekeikkel nem voltak képesek: beszéltek azokról a fájdalmas tapasztalatokról, amelyek érték őket. Véget vetettek a hallgatásnak!

Ezt az új jelenséget sok tudós és pszichológus vizsgálta: a túlélők sokkal egyszerűbben tudtak kommunikálni az unokáikkal, mint a gyerekeikkel. Az unokák már sokkal kevésbé vannak az antiszemitizmus és az üldöztetéstől való félelem súlya alatt. Ők is átéltek még a holokauszt-asszociációkat, de a nagy időbeli távolság miatt gyakran már nem hozzák azokat kapcsolatba a holokauszttal. A harmadik nemzedék elég távol volt a holokauszttól ahhoz, hogy olyan kérdéseket tegyen fel, amelyeket addig senki sem mert feltenni a családban. A második és a harmadik nemzedék között paradigmaváltás ment végbe: a második nemzedék életében a holokauszt szenvedése és pszichikai következményei álltak a középpontban, a harmadik nemzedéknél viszont a szégyen öntudattá változott át.

A gyógyulás nem más, mint Isten békéje. Azoknak van lehetőségük megszabadulni a holokauszt-trauma hatásaitól, akiknek sikerül megbocsátaniuk a németeknek és traumájuk okozóinak. Isten válasza a gyógyulatlan sebekekre: a megbocsátás hatalma. Ezt a hatalmat nem szabad összekeverni a „felejtéssel” és az „eltussolni akarással”.

A harmadik nemzedék már képes szembenézni az igazsággal, és képes megtörni a hallgatást. Aki közülük felfedezi a megbocsátás hatalmát, az békét és gyógyulást talál.

A NÉMA NEMZEDÉKEK – A TETTESEK

1. A tettesek nemzedéke

Ahogy az áldozatok nemzedékének utódai körében, ugyanúgy a tettesek nemzedékének utódai körében is léteznek azok az utóhatások, amelyek erősen korlátozzák őket, és amelyektől lelkileg még ma is szenvedniük kell. Németországban csak a 80-as években fedezték fel az utódok nemzedékeiben a háború késői következményeit. A legtöbb németországi család mindmáig a múlt árnyékában él. A tettesek és az áldozatok unokáinak gyógyító szerep jut, a negyedik nemzedéknek pedig egyedülálló esélye lesz arra, hogy kéz a kézben megvalósítsa Isten megváltó tervét a nemzete számára.

A tettesek nemzedékéből a legtöbben ott voltak a háborúban, függetlenül attól, hogy nácik voltak vagy sem. Amikor a katonák haza tértek a háború befejeződése után, sokan szégyenükben hallgattak, mások megpróbálták elfojtani a traumáikat, megint mások igyekeztek tisztára mosni magukat, mondván, hogy ők végső soron csak passzív parancsteljesítők voltak. Hallgatásuk összekapcsolódott egy belső gondolatsorral: amit tettek, azt tenniük „kellett”, de őket igazából nem érdekelte a politika. Ennek a nemzedéknek az élethazugsága az volt, hogy mint megtörtént rosszért egy kis csoportot akartak felelőssé tenni: a Führert és a körülötte lévő gonosztevők szűk csoportját. Ezek az emberek nagyon hamar megfélemlődtek arról, hogy az ő lelkesedésük és elfogadásuk milyen nagymértékben járult hozzá Hitler rendszerének megszilárdulásához.

A háborús nemzedék nagy többségének az volt, és sokaknak még másig is az a látszólag felmentő önigazolása, hogy ők semmiről sem tudtak. A háború után félretolták az emlékeiket, és minden erejükkel azon dolgoztak, hogy újra felépítsék Németországot.

A passzív parancsteljesítők nagy többsége mellett létezett még a tettesek csoportja. Ők azok, akik közvetlenül vettek részt a háború során történt bűncselekményekben. Nekik nem volt okuk arra, hogy beszéljenek. Ha meneküléssel nem tudták kivonni magukat a felelősségre vonás alól, akkor arra törekedtek, hogy elrejtve maradjanak. Identitást váltottak, egy új polgári életet építettek fel, és remélték, hogy bántatlanok maradnak. Ez meg is történhetett, mivel a német igazságszolgáltatás a háború után kevés buzgalmat mutatott a felkutatásukra, illetve maga a társadalom is nagymértékű passzivitást mutatott a nemzetiszocialista bűncselekmények felkutatásával kapcsolatban.

1945-től így még azoknak is sikerült a hallgatás leplébe burkolózniuk, akik párttagként meggyőződésből vagy megalkuvásból aktívan támogatták a hitleri rezsimet. Nekik igen hamar sikerült az áldozatok szerepébe menekülniük, amennyiben elég meggyőzően tudták előadni, hogy ők igazából mindig csak jót akartak. Gyakran elhangzott a : „Mi mindenent mentünk keresztül!” gondolat, ezzel pedig így a valódi áldozatok szenvedéseit illetően nem maradt helye a megbánásnak.

A háború utáni időszakban az emberek örültek, hogy életben vannak. Minden erejükkel azon voltak, hogy újra felépítsék Németországot. Akit a szövetségesek nácitalanítási eljárása során „passzív parancsteljesítőnek” soroltak be, az megúsza.

Az emberek élni akartak. A traumákat, a félelmeket, a bűnös összefonódásokat félretolták. Az áldozatok szenvedéseikért való felelősséget másokra hárították, és elfojtották. Csaknem minden családban kibeszéletlenül maradtak a traumatikus történetek. Mindez beláthatatlan következményekkel járt a következő nemzedékre nézve.

2. A háborús gyerekek

70 évvel a II. világháború vége után, Németországban még nem halványultak el a nyomok. A nemzetiszocializmussal való foglalkozás és a feldolgozási folyamat még mindig tart. A háborús gyerekek nemzedéke, akik ma 60-75 évesek, tehát a háború idején születtek, vagy akik a háború ideje alatt töltötték el a gyermekkoruk nagy részét, furcsa módon hallgatagok voltak.

A háborús gyerekek sokkal gyakrabban szenvedtek és szenvednek még ma is pszichikai zavaroktól, félelmektől, depressziótól és pszichoszomatikus zavaroktól, mint a népesség átlaga. A háborús időszak gyermekei légtalmi pincékben töltötték éjszakáikat, megszenvedték az erőszakot, az éhezést, és a halált. Meghatározó tapasztalataik közé tartozik a menekülés és az elűzetés is, a szekérkaravánok bombázását szexuális erőszak is kísérte. 1944-45 telén nők milliói menekültek gyermekeikkel az akkori német birodalom keleti területeiről nyugatra. Szabad prédája voltak a Vörös Hadsereg katonáinak. Az oroszok megerősítésekkel és brutális meggyalázásokkal álltak bosszút azokért az embermilliókért, akiket Hitler ölt meg a Szovjetunió megtámadásakor. *Beclések szerint a Vörös Hadsereg tagjai több mint kétmillió nőt erőszakoltak meg – gyakran gyerekeik jelenlétében!*

A háború egész Európában szétrombolt családokat hagyott maga után. Az emberek mérhetetlen feladat előtt álltak. A háborús gyerekek apái belső és külső károsodásokkal tértek vissza a háborúból. Volt, akik csak 10-12 évnyi hadifogság után! Felfoghatatlan dolgokat láttak, és sokan közülük rettenetes dolgokat műveltek. A legtöbbjük nem beszélt erről.

A közvetlen háborús élményeket betegség és szegénység követte. Menekült gyerekek lenni szégyennek számított. A háború utáni időszak sokak számára az apanélküliséget jelentette, de aztán, amikor megérkeztek az apák, hiányzott a lábuk, vagy a karjuk, kilőtték a szemüket. Testileg, lelkileg sérült apák voltak, akiknek a reménye és a bizalma is odaveszett. Sok gyermek élte meg anyja depresszióját, azt a szomorúságot, amit nem mutatott ki nyíltan, hiszen neki erősnek kellett lennie, hogy fizikai munkával, és lelkileg is pótolni próbálni az apákat.

A gyerekek kifürkészhetetlen büntudattól szenvedtek, nem mertek sírni. Egy német közmondás szerint: „A német fiú nem sír.” És részben még máig sem tanult meg sírni. Időközben pedig átadták gyermekeiknek feldolgozatlan tapasztalataikat. A háborús unokák örökölték szüleik félelmeit, anélkül, hogy ők maguk átélték volna a háborút.

3. A háborús unokák

A háborús unokák nemzedéke a jólét idején nőtt fel. Semmiben sem szenvedtek hiányt. Mégis, az 1960 és 1975 között született nemzedéknek több kérdése van, mint válasza. A kutatások igazolták, hogy a gyerekek még azokat a traumatikus tapasztalatokat is megérik, amelyeket a szüleik mélyen elástak magukban.

A ma 35-50 évesek körében feltűnő a ködös identitás, gyökértelennek érzik magukat, gyakran képtelenek arra, hogy életük vezetését a kezükbe vegyék, állandóan biztonságukat és identitásukat keresik. Érzelmi vákuumot éreznek magukban. Többnyire nem tudják, hogy ez mitől van, és hogyan tölthetnék be.

A háborús unokáknak esélyük van arra, hogy megtörjék a nemzedékek hallgatását. Ebben segít a családkutatás. A hallgatás leplének szétszakítása azt jelenti, hogy az ember az akadályok és az ellenállás ellenére felfedi családjának náci történetének titkát. Az igazság fénye, valamint a helyettesítő bűnbánat végül megsemmisíti a nemzedékek vétkének sötét jogigényét.

A háborús unokáknak egyedülálló esélyük van. Az a hivatásuk, hogy családjukban előmozdítsák a gyógyulást. Az ő helyettesítő bocsánatkérésük nem mesterséges, vagy egy technikai jellegű dolog. Ha őszinte szívből jön, valódi békét hozhat. Ez a nemzedék hivatott arra, hogy alázatos helyettesítő bűnbánatukkal és bocsánatkérésükkel létrehozzák a gyógyulást és a kiengesztelődést.

4. A negyedik nemzedék – Kéz a kézben!

A náci korszak utolsó tanúi kihalnak, és egy új nemzedék nő fel: az áldozatok, a tettesek és a passzív parancsteljesítők dédunokái. Közvélemény kutatási intézet végzett felmérést Németországban a 14-19 éves fiatalok körében. Az elemzés azt mutatta, hogy a fiatalokat változatlanul megmozgatja a holokauszt, és a náci korszak, mégis különböznek minden más nemzedéktől: számukra a nemzetiszocializmus már csak a német történelem egy része. Lényegesen nyitottabbak arra, hogy a kapott családi képet helyesbítsék.

A 45 év feletti háborús unokák 78%-a még azon a véleményen volt, hogy családjuk semmit sem követett el a háború éve alatt. A dédunokák nemzedékének már csak 56%-a ért egyet ezzel a kijelentéssel. Éppígy egyre kevésbé értenek egyet azzal a felfogással is, miszerint a zsidók elleni bűntettek csupán egy kisebb bűnözői kör lelkét terhelik. Ezek a fiatalok már tudnak azonosulni az áldozatokkal anélkül, hogy azt éreznék, ezzel saját családjukat árulnák el.

Az izraeli „Kéz a kézben” szervezet izraeli és németországi fiatalokat hoz össze. Közös felkeresnek egy koncentrációs tábori emlékhelyet, amelyen a tettesek és az áldozatok nemzedékének dédunokái „kéz a kézben” mennek végig. Csodálatos képe ez a negyedik nemzedéknek. **Ha az Izrael iránti szeretet összetartja ezt a nemzedéket, akkor meglesz a szellemi tekintélye arra, hogy pozitív hatással legyen a történelemre.** Az utóbbi tizenöt évben a fiatal izraeliek körében drámaian megnőtt a szellemi éhég és a nyitottság Jesua iránt. Ma sok német fiatal megérint a Szentlélek, és érzékeny a szívük Izrael iránt, imáikban kiállnak Izrael mellett. Hatalmuk van arra, hogy városaikban és nemzetükben széttépjék a hallgatás leplét.

TARTHATUNK-E (MÉG) HELYETTESÍTŐ BŰNBÁNATOT?

Lehet-e helyettesítő bűnbánatot tartani előző nemzedékekért? Létezik-e egy egész nemzet kollektív bűnössége? A holokauszt bűne nincs-e már régóta megbocsátva?

Mi a kollektív bűnösség?

A kollektív bűnösségnél, mint jogi fogalomnál azokra a károokra vonatkozó felelősségről van szó, amelyek háborúk következtében keletkeztek, és amelyeket egy ország jóvátételi fizetés formájában egyenlít ki.

A nürnbergi perekben elutasították a tömeges büntetés formájában alkalmazott jogi kollektív felelősséget.

De ez mellett a németeket illetően kétségkívül létezik egy rendkívüli, kollektív morális és politikai felelősség. Vannak, akik abban látják a németek fő bűnét, hogy hallgattak arról a jogtalanságról, amellyel naponta, óránként, mindenütt szembetalálkoztak. Mivel azonban létezett egy német kisebbség, amely nem a Führert, hanem a lelkiismeretét követte, ezért nem szabad kollektív bűnösségről beszélni. Mindez azonban nem jogosítja fel a németek többségét arra, hogy felmentve érezzék magukat, és hogy hasznot húzzanak a kisebbség tisztességéből.

A kollektív bűnösséget illetően tehát különbséget kell tennünk a „kollektív felelősség” jogi, és az „erkölcsi társfelelősség” morális fogalma között. Egyszerűbben szólva: Felelősségre vonhatnak-e minket családunk vagy nemzetünk bűneiért?

Luther Márton azt mondja: „Hitelensége miatt minden ember az eredendő bűn foglya. Ez azonban nem menti fel saját felelőssége alól, mert naponkénti bűnözésével egyre jobban befalazza magát öröklött bűnének börtönébe.” De hogyan juthat ki az ember a börtönéből a szabadságra? A segítségnek kívülről kell jönnie! Megmentőre, megváltóra van szükség!

Az Ó- és az Újszövetségben egyaránt többször beleütközünk a kollektív bűnösségbe. Az embereknek át kellett venniük Ádám áldatlan örökségét. A Biblia számára az emberiség összetartozó egész, olyan család, ahol az egyes tagok cselekvései hatnak az egészre. Valamelyik tag bűne negatívan hat mindenkire. Ugyanakkor ez az elv alapozza meg a megváltás útját: egyetlen tag áldozata mindenkire érvényes.

Ádám eredendő bűne a gyökérbűn, és gyümölcsei az egyes emberek egyéni bűnei. Nem vonhatjuk ki magunkat a felelősség alól azzal a megfontolással, hogy: az áteredő, öröklött bűn olyan kényszer, amin úgysem tudunk változtatni. Az ember csak egyetlen módon szabadulhat ki a börtönéből: az ajtót kívülről kell és lehet kinyitni. **Az embernek megváltásra, meg nem szolgált kegyelemre van szüksége. Ezt nem lehet morális erőfeszítéssel kivívni, vagy vallásos teljesítményekkel kiérdemelni.**

A felvilágosodás hozott egy másfajta magyarázatot:

Az ember természeténél fogva jó, és csak a nevelés és a társadalom rossz hatása miatt romolhat meg. Ezzel ellaposították a bűn értelmezését. Ahol pedig tagadják a bűn radikalitását, ott fölöslegessé válik a kegyelem és a megváltás is.

A holokauszt tapasztalatai után hogyan feledkezhetnénk meg arról, hogy a bűn szörnyeteggé teheti az embert? Akik kivégezték az áldozataikat, sátáni módon voltak kreatívak. Odaadással vettek részt a bűncselekményekben. Ez saját döntésük volt.

A görög nyelv két „rossz” jelentésű szót használ:

ponérosz – külső hatásokkal bíró rosszindulat

kakaosz – az ember rossz természete. Valami olyasmire vonatkozik, ami mindenestül romlott.

A XXI. században azt tapasztaljuk, hogy az ember tetszése szerint értelmezheti és átértelmezheti a jó és a rossz fogalmát. Olyan korban élünk, ahol az öngazolásnak van kultúrája, bocsánatkérés már alig fordul elő.

Néhány bibliai hely, ami a nemzedékeket átfogó kollektív bűnösségről beszél:

2Móz 20,5b-6 – Isten uralmát és fenségét nem elismerni, más isteneket imádni bármilyen formában is, olyan bűn, ami kihat a későbbi nemzedékekre.

2Sám 21 – Noha Saul már régóta halott volt, vérbűne kihatott a következő nemzedékre.

Siralm 5,6, Neh 1,4-7; 9,2, Ezdr 9,7, Dán 9,8 – A szülők bűne kihat a következő nemzedékekre.

A „helyettesítő bűnbánat” kritikusai Jeremiás 31. és Ezekiel 18. fejezeteire hivatkoznak. Úgy tűnik, mindkét bibliai hely a kollektív bűnösség ellen szól. Ezek szerint a kollektív bűnösség nem zárja ki az egyéni felelősséget.

Ez 18, 14-17 – A fiú aktív pozitív cselekvéssel töri meg a nemzedékek bűnét. Itt saját felelősséggel vállalt, aktív bűnbánatról van szó, amivel a fiú tudatosan kilép apja bűnéből: megnézi apja bűneit, de tudatosan másként cselekszik.

Ha tehát az Úr, aki megvizsgálja a nemzedékeket, megbánatlan bűnöket talál, akkor annak következményei lesznek. De ha azt látja, hogy a fiak kilépnek az atyáik bűneiből, akkor ezzel összetörik a kollektív családi igát. Ez azonban nem a kollektív bűnösség alapvető elutasítása. Hanem inkább azt mutatja, hogy a nemzedékek bűnének nem szükségszerűen kell megváltoztathatatlan sorsként ránehezednie egy ember életére, hanem azt felelősségteljes cselekvéssel meg lehet szüntetni.

HOGYAN TARTHATUNK HELYETTESÍTŐ BŰNBÁNATOT?

A városok és nemzetek síkja

A Biblia beszámol arról, hogy hogyan érintettek egyes emberek bűnei egész városokat és országokat. *Egy nemzet haladása vagy hanyatlása, újbóli felemelkedése és virágzása, lelki megbetegedése és meggyógyulása attól függött, hogy készek voltak-e meghajolni, és helyettesítő bűnbánatot tartani a városért vagy a nemzetért. (2Krón 7,14)*

A látható valóság mögött kétségtelenül létezik egy láthatatlan valóság. Az emberek viselkedése befolyásolja a szellemi légkört. Döntéseik a jó vagy a rossz mellett, engedelmességül illetve lázadásuk, vagy Istennek ad mandátumot az áldó beavatkozásra, vagy a démon erőinek szolgálat okot.

Egy város vagy egy nemzet vérbűnének különleges súlya van a láthatatlan világban. Egy vérbűn jóval a tettesek halása után is az országra nehezedik. A vérfertőzés, a szodómia, a homoszexualitás mellett az emberáldozat, az ártatlanul kiontott vér, a háború vagy a gyilkosság olyan hatással van, ami bemocskolja az országot. Ha az az ártatlanul kiontott vér a választott nép vére, akkor még súlyosabb a helyzet.

1940-ben a németek keleti hadjáratának szerves része volt, hogy az ellenséges erők felett aratott győzelem után elkezdődött a holokauszt. *A német megszállók a legtöbb államban készséges segítőtársakra találtak, akik a történelmük során hosszasan feltorlódott antiszemitizmus miatt készek voltak együttműködni velük.*

A németek bevonulása után például a németek és a litvánok 5 hónapon belül több mint 150 000 zsidót gyilkoltak meg. Ez olyan rettenetes nagy szám, hogy a németek rá voltak szorulva a megszálltak segítségére. A litvánok a támadás miatt először áldozatok voltak, de később tettesekké is váltak. Litvánia az egyik olyan ország, ahol a legerősebb az antiszemitizmus. A meg nem tisztított vérbűnre lehet visszavezetni az átlagon felüli öngyilkosságárányt, a depresszió elterjedtségét és a nyomasztó légkört.

Az elődök síkja

Itt világosan le kell szögezni: Nem arról van szó, hogy Istentől bocsánatot eszközöljünk ki a halott apák és nagyapák számára! Bibliai szempontból a helyettesítő bűnbánat tana valóban helytelen lenne, ha ezt értenénk alatta. Mindenki a saját bűne miatt hal meg. Istentől csak személyes bűnvallással és saját bűnbánattal lehet bocsánatot nyerni. Ugyanakkor saját családunk kollektív bűnösségét is meg kell törni. Az elődök által elkövetett bűnök következtében létező traumák a helyettesítő bűnbánat által szűnnek meg.

Valódi gyógyulást azonban nem lehet „kieröltetni” vagy „megjátszani”. *Csak a közvetlen belső megrendültségből és megdöbbenésből fakadó helyettesítő bűnbánat hozhat változást és gyógyulást.*

Saját életünk síkja

„Meddig tartsak helyettesítő bűnbánatot? És még hányszor?” – kérdezi sok keresztény.

Valamit nem szabad elfelejtenünk: Aki nem foglalkozik atyái bűnével, azt komolyan fenyegeti az a veszély, hogy elődei kitaposott és bűnös útján jár tovább. Aki itt félrenéz, az eljättsza annak az esélyét, hogy levesse az öröklött sötét családi igát, és szembenézzen annak kihívásaival a saját életében.

A tudósok felismerték, hogy egy nemzet kollektív bűnössége öröklődhet. Egyetértenek abban, hogy *létezik a kollektív morális bűnrészesség. Mit jelent ez? A háborús nemzedék hallgatása afféle kollektív náci bűnként öröklődhet? Szemmel láthatóan így van.* Az a hallgatás, amelyben az európai lakosság milliói részt vettek, az emberek egyik legnagyobb problémájává vált, a háborús nemzedékben, a gyerekeikben és az ő utódaikban is. Nem csak az áldozatok, hanem a tettesek leszármazottjai is szenvednek ettől.

Hogyan törhetjük meg a holokausztról való hallgatás kollektív bűnösségét?

A helyettesítő bűnbánat nem állhat meg ott, hogy az ember csak az atyák vétkeivel foglalkozik, hanem az ő gondolkodási és cselekvési mintáikat fölfedezi önmagában is, ettől megrendül, és megbánja saját bűneit. **EZ AZ, AMI MEGTÖRI A KOLLEKTÍV BŰNÖSSÉG ÖSSZEFÜGGÉSÉT: AMIKOR AZ ATYÁK BŰNEI MIATTI SZEMÉLYES BŰNBÁNAT A MEGTÉRÉS AKTÍV LÉPÉSÉVÉ VÁLIK.** *Ez a megtérés történik akkor, amikor a hallgatás aktív és bátor hitvallássá válik a zsidó nép és Izrael mellett.*

Az áldozatok síkja

Szükség van a kiengesztelődés szolgálatára. Ennek a szolgálatnak az ismertető jegye a *hitelesség*. Az emberek gyorsan észreveszik, hogy valaki mennyire van megrendülve, és a bensője mennyire megindult. *Az össze nem tört szívből fakadó bűnbánati formulák és szavak üresek, és inkább taszítanak, mintsem képesek lennének gyógyulást és kiengesztelődést hozni.*

Meg kell találni azokat a szavakat, amiket atyáink nem találtak meg. Az utódok már nem a személyes bűneikről beszélnek, de a személyes megrendültségükből fakadóan kérhetnek bocsánatot az őseik bűnei miatt.

Van, hogy annyi is elég, mint amikor egy tettes utóda könnyek között azt mondta: „Annyira sajnálom!”

Már nincs sok időnk: a legtöbb holokauszt-túlélő nyolcvan fölött jár. A keresztények történelmi felelőssége feljűk szolgálni mindenhol a világban. Az engesztelő szavakat tetteknek is kell követniük. Izraelben a legtöbb holokauszt-túlélő szegénységben él. Anyagi segítőkre is szükség lenne.

Van egy megkerülhetetlen alapelv: Ha azt akarjuk, hogy jelenünk és jövőnk áldott legyen, akkor addig nem nyugodhatunk, amíg múltunk minden síkon meg nem tisztul.

HOGYAN LEHET SZÉTTÉPNI A HALLGATÁS LEPLÉT?

A hallgatás leplének szétszakítása előfeltétele egy új nemzedék szellemi jövőjének és ébredésének.

Gyógyulás és kiengesztelődés csak személyes megrendülés, belső összetörtség és az ebből fakadó bűnbánat által történhet meg. Tübingenben az első alkalom után, amikor nyilvánosan megvallottuk zsidó gyökereinket, megtörtént az áttörés! Azt, hogy a város légköre megváltozott, azon is észre lehetett venni, hogy az emberek egyszer csak megnyíltak az Evangélium számára. Mintha valaki elhúzott volna egy szellemi függönyt. **A bűnbánat és a zsidó gyökereink egyszerű megvallása megingatta a sötétség oszlopait.**

A sötétség leple

Mi emberek két különböző világban mozgunk. Létezik egy természetes terület, amellyel naponta foglalkoznunk kell, és létezik a természetfeletti, amelyik Isten számára a valóságosabb. Számunkra, keresztények számára egzisztenciális jelentőségű Isten országának a látható valóság mögötti, természetfölötti valósága.

Hogyan változtathatunk meg valamit a mi látható világunkban? Ez csak akkor sikerülhet, ha előbb a láthatatlan területen, vagyis a természetfölöttiben fogunk hozzá. A városokat és nemzeteket nem az tartja uralma alatt, amit természetes érzékeinkkel észlelünk, hanem az, ami a természetfölötti szellemi világban hat.

De! Ami a látható világban lejátszódik, az mindig befolyással van a láthatatlan világra. Döntéseink a jó vagy a rossz mellett, következményekkel járnak a láthatatlan világra nézve is. Ezek a döntéseink Istennek vagy a gyógyításra és a helyreállításra adnak mandátumot, vagy az ördögöt jogosítják fel arra, hogy elnyomjon, pusztítson és akadályozzon.

A SÖTÉT LEPLEK SZÉTSZAKÍTÁSÁNAK HATALMA AZ IMÁDKOZÓ GYÜLEKEZET KEZÉBEN VAN.
Néhány megfigyelésünk ezzel kapcsolatban:

1. Istennek az a célja, hogy városaink és nemzeteink az Ő dicsőségére megváltozzanak és áldássá váljanak. – Jer 33,6
2. Tübingen városának vérbűne olyan volt, mint valami oszlopcsarnok a láthatatlan világban, amelyet valamilyen okból nem tudtunk megingatni. – Hab 2,12
3. A vérbűn miatt városunkban olyan ellenállás jött létre, amelyet nem tudtunk legyőzni az általunk ismert imaharccal. Egyszerűen nem volt meg hozzá a kulcsunk. Bár a szellemi harc minden tanítását és stratégiáját ismertük, semmi sem működött. – Jób 37,19
4. A sötétség, mint egy démoni lepel hull a városokra és nemzetekre. Hatalmába keríti az embereket. Az embereknek az a döntése, hogy bűnbánatban és Istentől függetlenül akarnak élni, a sötétséget feljogosítja arra, hogy érvényesítse pusztító hatalmát. – Iz 60,2a

5. Létezik a nemzeteket borító olyan lepel, amit csakis Sion hegyéről kiindulva lehet széttépni. Az Úr, aki a leplet elveszi, harcoló Isten, Jahve Cebaot, a Seregek Ura. – Iz 25,7
6. Ugyanezt az elvet megtaláljuk Iz 62-ben is. Ez az ige lett a Menetelés az Életért mozgalom mottója és jelszava. – Iz 62,1

Meggyőződésünk, hogy nagy ébredéseket fogunk megtapasztalni. Olyanokat, ami az eddigieket messze felülmúlják. Legyünk az ördög legrosszabb rémálma! De melyek a világosság fegyverei?

- * Legyünk éberek, harcra készek – Róm 13,12
- * „Mint nappal illik, tisztességben járjunk.” – Róm 13,13
- * Végérvényesen szakítsunk a sötétség cselekedeteivel.
- * Az Úr Jézust öltjük magunkra. – Róm12,14

A sötétségen áttörő világosság nem kifinomult stratégiai imádság által jön el, és nem is tekintélyből fakadó nagyképűsködés vagy a sötétség természetrajza által. Azáltal ragadjuk meg a világosság fegyvereit, hogy a megtisztulás, a bűnbánat és a bátor hitvallás útján mi magunk kilépünk a világosságra.

Jézus gyülekezete a múltó éjszaka után fel fog ébredni álmából. Ha felölti szellemi fegyverzetét, tudnia kell, hogy ő kicsoda Krisztusban: a menny katonai képviselője. Nem emberek ellen harcol, hanem értük! Ezért indít támadást a sötétség ellen. Ő az a támadó gyülekezet, ami, mint ahogy Pál apostol mondja: „az egész földkerekséget fölforgatja”. (ApCsel 17,6)

Imádságainkkal kihúzzhatjuk az alapot a sötétség oszlopai alól, és megingathatjuk a városaink és nemzeteink fölött uralkodó sötét hatalmi erőket. Hogy ezeknek van-e nevük, vagy mi a nevük, mi a szerkezetük, az nem fontos. A lényeg, hogy eltűnjenek, és Isten világossága áttörjön a sötétségen.

A nyugati világot az észak-ír Bangor 3000 szerzetesének imája változtatta meg. Ők Krisztus után 555-ben 24 órás imáadásba és virrasztásba kezdtek, a jeruzsálemi templom dicsőítésen, imáadáson és közbenjáráson alapuló mintáját követve. Több mint 300 éven át éjjel és nappal folyt ez az ima! Egész Skóciát viharos gyorsasággal, három év alatt nyerték meg Krisztusnak, és 300 gyülekezetet hívtak életre!

Valóban készek vagyunk-e arra, hogy megfizessük Európa ébredésének árát?

Mit tegyünk a gyakorlatban?

A feldolgozásnak több síkja van. Ezeket nem szabad összekeverni! Haladjunk lépésről lépésre! A feldolgozás öt síkja:

1. A személyes élet
2. A család
3. Az egyház, illetve gyülekezet
4. A város
5. Az ország.

A feldolgozás elveit nagyrészt megtaláljuk a traumakutatásban. Újra csak hangsúlyozni kell, hogy a lelki gondozásnak a lehetőségei mennyire behatároltak, ha súlyos traumák és kihatásaik feldolgozását kíséri a későbbi nemzedékek életében! Mindenképpen olyan pszichoterápiás segítséget kell bevonni, amely keresztény alapértékek szerint dolgozik!

Az öt síkot az alábbi négy lépéssel kapcsolhatjuk össze:

- a. Feldolgozás
- b. Megrendülés
- c. Bűnbánat
- d. Hitvallás

FELDOLGOZÁS

A Biblia sok helyen beszél arról, hogy vessük magunkat alá „ellenőrzésnek”. „Önmagatokat tegyétek próbára, önmagatokat vizsgáljátok meg!” (2Kor 13,5) Nézzenek utána annak, nincs-e Önökben még zsidóellenes magatartás, gondolat vagy beállítódás? A személyes feldolgozásra szakítsanak időt! Ebben felbecsülhetetlen segítőjük lesz a Szentlélek.

Sokan érzik úgy, hogy a családtörténetük feldolgozása segíti őket. Bátorság kell ahhoz, hogy szembenézzünk az igazsággal saját családjainkat illetően. Itt nem a szennyes kitergetéséről van szó! Próbáljuk meg szeretettel, vádaskodás nélkül, a kiengesztelődés szellemében beszélgetéseket kezdeményezni a családjainkban! A családokban gyakran fellelhető még gazdag dokumentáció: fotók, levelek, amik tanúskodnak a múltból. Az ártatlannak beállított háborús történetek mögött sajnos nem ritkán keserű igazság rejtőzik. Gyógyulás csak akkor várható, ha készek vagyunk szembenézni a családunkat érintő igazsággal. Az ebből fakadó áldás mérhetetlenül nagy.

Németországban sokat tettek a városok történelmének feldolgozásáért. Sok tudományos felmérés és kutatás született, de sajnos többnyire elbeszéletlen maradt annak a néma többségnek a története, amelyik csak végignézte az eseményeket, mégis felelősség terheli őket ezért.

A nemzetiszocializmus az antiszemita érzület táptalajára hullott, amely már sokkal korábban is jelen volt a városok életében. Ezért a városok történetének feldolgozását az adott városbeli zsidók történetének feldolgozásával kellene kezdeni.

MEGRENDÜLÉS

A megrendülést az ember nem képes saját maga létrehozni. A Szentlélek megérint engem, ha feltárom magam Neki, és őszintén szembenézek az igazsággal. Ezt szolgálja a feldolgozás. Sokszor abba a kísértésbe esünk, hogy meg akarjuk spórolni magunknak a személyes megrázkódtatást. Egy gyorsan kimondott bűnvallomás sokszor egyszerűbb, mint Isten elé tárni megkeményedett szívünket. Belső megrendülés nélkül nem tudunk szívből megalázkodni és bűnbánatot tartani. *Életünket csak az igazi bűnbánat tudja megváltoztatni, mely személyes megrázkódtatásból fakad.*

A hallgatás leplét gyakran áthatolhatatlan köd veszi körül. Az önigazolás, a relativizálás és az áldozat-mentalitás az a láthatatlan „ködgép”, amely megnehezíti szívünk számára a mélyreható megrendülés elérését. De ha sikerül, akkor abból becsületesség következik, mely az igazságot féltékenység nélkül mondatja ki velünk és nevezeti nevén.

Bátorítok Önöket, hogy képanyagok, filmek és beszámolók segítségével foglalkozzanak a történelem eseményeivel! Engedjék közel magukhoz az eseményeket!

Valamivel több, mint 70 évvel ezelőtt kezdődött a történelem legpusztítóbb hadjárata, amely 27 millió szovjet állampolgár, mindenekelőtt civilek életébe került. Zsidók millióit végezték ki. Négy éven át tartott a mészárlás. Ez nem hódító háború volt, hanem rasszista megsemmisítő hadjárat, amiben teljesen normális férfiak százezerszeres tömeggyilkosokká váltak. Ebben az időszakban senki sem volt ártatlan parancsteljesítő! A maga módján mindenki társfelelőssé vált. *És mi – ugyanazok lettünk volna!* Ne zárkózzanak el az elől, hogy szívből fakadó bűnbánatot tartsanak önmagukért és elődeikért!

BŰNBÁNAT

A bűnbánat a mennybe vezető kapu. Ajtó ahhoz, hogy hazatérhessünk Isten atyai szívéhez. A bűnbánat közel hozza a mennyet. Amikor ez megtörténik, öröm és béke tér be hozzánk.

Basilea Schlink anya ezt így fejezte ki: *„A bűnbánat annak a Szentléleknek az ajándéka, aki leereszkedik egy kemény, magabiztos emberi szívre, és darabokra töri, hogy aztán kezébe vegye, és új edényt készítsen belőle.”*

Azt ajánlom Önöknek, hogy a bűnbánattartásban ne maradjanak egyedül. Vonjanak be valakit, akiben meg tudnak bízni, és akiben van lelkipozíció megértés. Az Önök megvallásának hallatlan ereje van: „méregteleníti” Önöket a hallgatástól, és eléri, hogy befogadják Isten ígéreteit.

A hallgatás bűnné válik, akkor, ...

1. ... ha vétkeimet és bűnömet nem vallom meg, és nem viszem a kereszthez. – 1Jn 1,9
2. ... ha elrejttem és homályban tartom a múltamat. – 1Jn 1,7
3. ... ha nem vallom meg Krisztusban való életemet, és Isten Igéjének igazságát. – Mk 8,38

4. ... ha hallgatásommal megtagadom magamat az Atya vagy Fiú szívéből. – Lk 1,17
5. ... ha hallgatok az igazságtalanság, a törvénytelenység és a szabadság hiánya láttán. – 1Kor 13,6
6. ... ha az Evangélium drága kincsét nem adom tovább, és nem hirdetem hamisítatlanul. – Mk 16,15
7. ... ha nem foglalkozom állást az antiszemitizmussal szemben, és nem vallom meg Isten szövetségi kapcsolatát Izraellel, és szeretetét Izrael iránt. – 1Móz 12,3

Amikor Jézus a golgotai kereszten függött, és bezárult felette az ég, a napfogyatkozással sötét lepel borult az országra. Jézusnak a mi hallgatásunkat is el kellett hordoznia a kereszten. Megváltásunk a hallgatásunkat is magába foglalja! Szótlanságunkat éppúgy Jézusra vethetjük, mint bűneinket, betegségeinket, szegénységünket és szükségleteinket. Ő drága áron vásárolta meg szavainkat! Még azokat a szavainkat is, amik nehézkesek, és csak dadogásként hangzanak.

HITVALLÁS

A megrendülés és a bűnbánat mindig meg fogja változtatni az életvitelünket is! Ennek elkerülhetetlen kihatásai vannak a hitvallásunkra is.

Izrael és a zsidó nép melletti hitvallásunk sokkal több, mint velük tartani, és áldást mondani rájuk. Nem arról van szó, hogy Izrael államot feltétel nélkül támogatni kell, hiszen, mint minden más nemzetnek, nekik is vannak hibáik és hiányosságaik, melyeket szabad néven nevezni. Mégis vannak döntő indokok arra, hogy a keresztényeknek ma miért kellene Izrael mögé állniuk, és nyilvánosan kiállniuk mellette.

1. A zsidó nép Szentföldre való visszatérése a háború után, és Izrael állam megalapítása egy bibliai prófécia beteljesedése volt. Ez példátlan dolog! Miközben még működtek a krematóriumok, Izrael újjászületett. *Izrael mögé állni annyit jelent, mint Isten tervei és szándékai mögé állni!*
2. Az Izrael mögé állás másik oka: az a felismerés, hogy létezik Izrael elpusztításának sátáni szándéka. A sötétség mindig összekapcsolódik a hallgatással. Nem lenne szabad megismételnünk a történelem hibáit. *Izrael mögé állni azt is jelenti, hogy szembeszegülünk Izrael ellenségeivel.* Itt nem emberekről van szó! Hanem azokról a szellemi hatalmakról, amelyek ismét megpróbálnak mérgezett gyűlöletet kelteni Izrael népével szemben. A zsidóellenes eszmék újra feléledtek.
3. *Az Izrael mellé állás azt is jelenti: hogy széttépjük a hallgatás leplét a családjainkban, egyházainkban és gyülekezeteinkben, illetve a városainkban és országainkban.* Egyszerűen azért, mert Isten sohasem vetette el Izraelt, kiválasztott népét, és nem szűnt meg szívből szeretni azt! Áldás és átok, siker vagy pusztulás attól függ, hogyan bánunk Isten kiválasztott népével.

A MENETELÉS AZ ÉLETÉRT

A *Menetelés az Életért* a tübingeni régióban kezdődött, de robbanásszerűen terjedt el az egész világon. Hatalmas eszközzé vált, amellyel megtörhetjük a hallgatást, és kihúzzhatjuk az alapot a sötétség ereje alól.

Sok helyütt ismét föléled a holokauszt relativizálása és a nyílt antiszemitizmus, és szinte minden nemzetben újra felbukkan a zsidó nép fenyegetettségével szembeni közömbösség és hallgatás. Amerikában például radikálisabb a neonáci irányzat, mint valaha. Az utóbbi években jelentősen megnöttek az USA-beli újságírók antiszemita megnyilvánulásai. Latin-Amerikában még veszélyesebb a helyzet. Sok latin-amerikai hivatalosan is olyan utónevet visel, mint Hitler, Himmler vagy Eichmann. Rendszeresen megtámadnak zsinagógákat, és fenyegetnek zsidó személyeket. Sajnos a gyülekezetekben és egyházakban sem éppen barátságos a kép. Kelet-Európában is még mindig elterjedt az antiszemita viselkedés és beállítottság. A holokausztnak létezik a náci Németországon túli dimenziója is, hiszen az európai zsidók ilyen nagyszámú lemészárlását nem tudták volna egyedül a németek elvégezni. Az SS-nek és a Wehrmachtnak segítőkre volt szükségük minden államban. Találtak is segítőköt! Fájdalmas beismerni, hogy a honfitársaink is a németek kezére játszottak!

A halálmenetek

A nemzetiszocialista tömeggyilkosság utolsó fejezetét joggal nevezhetjük halálmeneteknek. 1944-45-ben a nácik igyekeztek minden haláltáborot kiüríteni. A tömeggyilkosságok utolsó nyomait is megpróbálták eltüntetni. A beteg és gyenge táborlakókat hátrahagyták, vagy megölték, a többieket pedig gyalog útnak indították. Ők 1944-45 telén gyakran heteken át megfelelő ruházat nélkül, szinte folyamatosan éhezve, teljesen kimerülve bolyongtak a káoszba süllyedő Németország útjain, utcáin. Aki útközben összeesett vagy menekülni próbált, azt lelőtték.

A halálmenetek útvonalán vér áztatta a földet, és tömegesen gyilkoltak le embereket. Sokan éhen haltak vagy megfagytak, és ott maradtak az út szélén. Németországban 250 000 ember halt meg így! Példátlan tömeggyilkosság volt ez! Az utolsó öt hónapban a halálmenetek által a tábori foglyok 35%-a lelte halálát a civil lakosság szeme láttára! És ez nem a „távoli” Kelet-Európában történt, hanem a német utcákon és mezőkön. A vérengzés mindenki szeme láttára történt. A menekülni és elbújni próbálókat sokszor a német lakosság árulta és szolgáltatva ki újra gyilkosaiknak! Ez volt az az időszak, amikor teljesen normális emberek gyilkosokká váltak. A nemzetiszocialista propaganda és a háborútól brutálissá vadult civilek is részt vettek a mészárlásokban.

Sokáig a történelmi feldolgozások ezt az utolsó végzetes epizódot gyakorlatilag kihagyták az elbeszélésekből!

Az első Menetelés az Életért ténylegesen az egykori halálmenetek útvonalán tartott Tübingenből Schwäbische Albon keresztül a München közelében lévő Dachauba.

A Menetelés az Életért fel akar szólalni:

- a múlt feldolgozása mellett, és a feledés ellen
- a tettesek és az áldozatok nemzedékének utódai közötti kiengesztelődés, a gyógyulás és a felépülés mellett
- Izrael és egy figyelmen kívül hagyhatatlan „Soha többé!” mellett, továbbá korunk modern antiszemitizmusa ellen.

A Menetelés az Életért mindenfelé a szellemi áttörés útépitőjévé és erőteljes eszközévé válik.

Volt-e halálmenet az Önök régiójában vagy éppen városában?

...